

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA
POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO
KLASA V

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
UCZEŃ:				
- rozpoznaje czytany utwór jako wiersz, - wygłasza z pamięci wskazany wiersz, - wie, kto to osoba mówiąca w wierszu, - wyjaśnia pojęcie podmiotu lirycznego, - wie, kto to jest bohater - odróżnia wers od strofy (zwrotki), - wymienia nazwy środków stylistycznych, takich jak: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, - wymienia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, - odróżnia podmiot liryczny od adresata,	- wymienia cechy poezji, - czyta wiersz głośno i wyrażnie, - wygłasza z pamięci wskazany wiersz, zwracając uwagę na znaki przestankowe, - wskazuje wartości ważne dla podmiotu lirycznego w omawianych utworach, - określa nastrój wiersza, - tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), który stanowi interpretację omawianego utworu, - nazywa wyrazy wskazujące na podmiot liryczny i adresata, - przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, - wskazuje adresata utworu, - wskazuje bohatera utworu,	- uzasadnia, dlaczego utwór jest wierszem, - czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa, - wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z poprawną dykcją, - określa temat wiersza, - opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, - wyodrębnia obrazy poetyckie, - nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór, - przedstawia, jak rozumie omawiany utwór, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, np. rysunku, dramy, - wskazuje cechy podmiotu lirycznego,	- wyjaśnia, na czym polega język poezji, - czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, - wygłasza wiersz z pamięci, odpowiednio modulując głosem i dokonując interpretacji głosowej, - opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, - porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, - opisuje adresata utworu, - wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, które wzbudza w nim czytany utwór, - wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu,	- prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybiera, w tym interaktywnej, - samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu, - tworzy własne przykłady epitetów, porównań, uosobień, metafor, wyrazów dźwiękonaśladowczych, ożywień, - wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, metafor, wyrazów dźwiękonaśladowczych, uosobień, ożywień, apostrof, powtórzeń, - odczytuje sens przenośny w utworze, - wymyśla własne propozycje wyrazów rymujących się, - omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną

– wyjaśnia, czym jest rym, wers, refren, – wymienia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, – zna pojęcia hymnu, bajki, – odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego, – rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim, – wymienia bohaterów utworu, – zna pojęcie narratora, narracji, fabuły, akcji, – rozpoznaje wątek główny w utworze, – rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście, – opowiada ustnie o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń, – wie, co to dialog i monolog, – określa tematykę obrazu, – wymienia elementy obecne na obrazie, – rozpoznaje słownictwo związane z teatrem, – odróżnia spektakl teatralny od programu radiowego, telewizyjnego, koncertu i kina, – wie, kto to jest widz i aktor, – wyodrębnia elementy składające się na spektakl	– rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy w omawianych tekstach, – wymienia nazwy środków ożywienia, apostrofa, powtórzenie, – rozpoznaje rym jako element rytmizujący wypowiedź, – rozpoznaje utwór jako hymn, bajkę, – dzieli wers na sylaby, – odpowiada na pytania dotyczące fragmentu tekstu, – wymienia cechy utworu epickiego, – określa czas i miejsce akcji oraz bohaterów, – wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne, – wymienia cechy gatunkowe mitu, opowiadania i powieści, – wyszukuje w tekście określone informacje, – rozpoznaje elementy budowy utworu – tytuł, – ustala kolejność wydarzeń w utworze, – nazywa wyrazy wskazujące narratora, – rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze,	– określa cechy bohatera wiersza, – porównuje rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach, – rozpoznaje w wierszu przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę, powtórzenie, – wie, że utwór może mieć sens dosłowny i przenośny, – rozpoznaje refren jako element rytmizujący wypowiedź, – dzieli wersy na sylaby i podaje ich liczbę w każdym z nich, – wymienia cechy hymnu, bajki, – nazywa rodzaj narratora w omawianym utworze, – nazywa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, – wymienia większość cech bohaterów, – nazywa rodzaj narracji: pierwszoosobowa, trzecioosobowa, – omawia wątek główny, – wymienia zdarzenia składające się na akcję w utworze, – określa doświadczenia bohaterów literackich, – prezentuje własne rozumienie utworu,	– wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście, – uzasadnia własne rozumienie utworu, – rozpoznaje funkcję epitetu, porównania, uosobienia, metafory, apostrofy, ożywienia, powtórzenia, – odróżnia sens dosłowny od przenośnego, – wyjaśnia, na czym polega rytm utworu, – rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź – liczbę sylab w wersie, – wskazuje cechy hymnu i bajki w danym utworze, – wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w przeczytanych utworach, – uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do mitu, opowiadania, powieści, – rozpoznaje elementy budowy utworu – punkt kulminacyjny, – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, – wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, – rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze,	- w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, – określając nastrój wiersza, uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do elementów utworu, – charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do treści wiersza, – charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza, – porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza, – rozpoznaje hymn i bajkę wśród innych gatunków literackich, – porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, – dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju i gatunku literackiego, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytuł, puenta, punkt kulminacyjny, – prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie
--	---	--	--	--

teatralny, takie jak: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, muzyka, – wymienia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego, – odróżnia tekst literacki od jego adaptacji, – wie, co to jest adaptacja utworu literackiego,	– rozpoznaje wyrazy wskazujące na narrację, – odróżnia fabułę od akcji, – rozpoznaje wątki poboczne, – wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny,) który będzie interpretacją utworu, – prezentuje elementy przedstawione na obrazie, – wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obecne na obrazie, – odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury, – wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny, – wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego, – rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego, np. filmowa, sceniczna, radiowa, – wskazuje elementy plakatu teatralnego,	– ocenia bohaterów literackich i zdarzenia, – rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze, – rozpoznaje fakty i opinie, – wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury, – odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, , – odróżnia dialog od monologu. – opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, – nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, – określa uczucia, jakie wywołuje obraz, – przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki, – wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny – charakteryzacja, – wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego – ujęcie, – wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych – programu informacyjnego,	– uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu, – odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, – dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, – określa tematykę utworu, – omawia wątek poboczny, – odróżnia zdarzenia fabuły utworu od akcji, – porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych, – opisuje pierwszy i drugi plan obrazu, – opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, – opisuje umieszczone na obrazie elementy,	wzajemne zależności między wydarzeniami, – porównuje narratora w różnych utworach literackich, – charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, – porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia swoje wnioski, – określa nastrój obrazu oraz uzasadnia swoją wypowiedź, – przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu, – omawia elementy sztuki plastycznej, takie jak: plan, barwy, kompozycja, światło, ruch, – dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie, – pracując w grupie, planuje scenografię, rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny,
--	--	--	---	--

		– wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją.		
--	--	--	--	--

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE, ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
UCZEŃ:				
– rozpoznaje sylabę, – wie, że <i>i</i> w wyrazie może pełnić różne funkcje, – zna pojęcie frazeologizmu, – zna frazeologizmy omawiane na lekcji, – wie, co to jest synonim i antonim,, – wie, że jest oficjalna i nieoficjalna odmiana polszczyzny, – wymienia części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, przyimek, zaimek, – zna pojęcia: odmienne i nieodmienne części mowy, – rozpoznaje osobowe formy czasownika, – wymienia formy, przez które odmienia się czasownik: osoba, liczba, czas, rodzaj, tryb, – odróżnia bezokolicznik od odmiennych form czasownika,	– dzieli wyraz na sylaby, – wie, co to jest samogłoska, – rozróżnia funkcję samogłoski <i>i</i>, – wie, co to związek frazeologiczny, – rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach, – rozpoznaje synonimy i antonimy, – wie, jak korzystać ze słownika synonimów, – odróżnia oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny, – rozpoznaje w zdaniu części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówek, przyimek, zaimek, – wymienia odmienne i nieodmienne części mowy, – rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: formy	– dzieli wyrazy na sylaby, – określa rolę samogłoski <i>i</i>, – wyjaśnia, co to jest związek frazeologiczny, – wie, że związki frazeologiczne są obecne w życiu codziennym, – podaje przykłady związków frazeologicznych, – podaje przykłady synonimów i antonimów, – omawia zasady korzystania ze słownika synonimów, – tworzy teksty z wykorzystaniem oficjalnej i nieoficjalnej odmiany polszczyzny, – rozpoznaje różne odmiany polszczyzny, – odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, – rozpoznaje formy przypadków wyrazów, – rozpoznaje rodzaj czasownika,	– rozpoznaje funkcję <i>i</i> w wyrazie, – wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych, – redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi, – wyjaśnia, czym są synonimy i antonimy, – określa przypadek rzeczownika w zdaniu, – stosuje poprawne formy liczebnika, – rozpoznaje poszczególne części mowy, – stosuje w praktyce zasady pisowni przymków prostych i złożonych oraz wyrażań przymkowych, – rozpoznaje spójniki, – przekształca czasowniki w formach osobowych na czasowniki w formach nieosobowych,	– wykorzystuje w praktyce znajomość alfabetu do sprawnego wyszukiwania tytułów utworów w podręczniku i korzystania ze słowników, – wskazuje różne funkcje głoski <i>i</i>, – stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne, – używa synonimów i antonimów w celowy sposób, – dostosowuje sposób wypowiedziania się do zamierzonego celu wypowiedzi, – określa funkcję części mowy w tekście, – zapisuje bezbłędnie przymki proste i złożone oraz wyrażenia przymkowe, – używa poprawnie różnych form odmiennych części mowy, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika,

– rozpoznaje osobę i liczbę czasownika, – rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, – wie, że rzeczownik odmienia się przez przypadki, – wie, że przymiotniki i przysłówki się stopniują, – rozpoznaje liczebniki wśród innych części mowy – odróżnia zdanie od równoważnika zdania, – wie, że w zdaniu jest podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie i okolicznik, – podaje pytania podmiotu i orzeczenia, – rozpoznaje zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, – zna pojęcie zdania złożonego, – zapisuje poprawnie wyrazy często używane, – rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik, – stosuje kropkę na końcu zdania.	- zakończone na <i>-no</i> , <i>-to</i>, bezokoliczniki oraz konstrukcje z <i>się</i>, – nazywa przypadki i ich pytania, – odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, – rozpoznaje czas i tryb czasownika, – wskazuje wyrażenie przymikowe, – wie, że przymówek jest nieodmienną częścią mowy, – wie, że przymówek łączy się z rzeczownikiem, – rozróżnia stopnie przymiotnika i przysłówka, – wie, że liczebnik ma rodzaje – wie, czym się różni zdanie od równoważnik zdania, – wie, że jest grupa podmiotu i grupa orzeczenia, – dostrzega związki między wyrazami w zdaniu, – wskazuje w zdaniu podmiot, orzeczenie, przydawkę, – wymienia pytania przydawki, dopełnienia i okolicznika, – rozpoznaje związki główne i poboczne,	– stosuje poprawne formy rzeczownika, czasownika, przymiotnika, – odmienia czasownik przez osoby, liczby, rodzaje, czasy, tryby, – nazywa tryby czasownika, – podaje przykłady wyrażen przyimkowych, – przekształca formy nieosobowe czasownika w formy osobowe, – stosuje stopniowanie regularne przymiotników i przysłówków, – określa rodzaje liczebników, – rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania, – rozpoznaje w zdaniu dopełnienie i okolicznik, – rozpoznaje związki zgody, – rozpoznaje zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, – zna pojęcie szyku wyrazów, – wyodrębni zdania składowe w zdaniu złożonym, – zna zasady pisowni wielkiej i małej litery oraz partykuły <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami oraz partykuły <i>-by</i> z osobowymi formami czasowników,	– przekształca zdania z jednego trybu w inny, – stosuje stopniowanie nieregularne przymiotników przysłówków, – odróżnia rodzaje liczebników, – tworzy zdanie i równoważnik zdania, – przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie, – rozpoznaje, jaką częścią mowy jest wyrażony podmiot, a jaką orzeczenie, – rozpoznaje grupę podmiotu i grupę orzeczenia, – odróżnia części zdania i poprawnie je nazywa, – odróżnia przydawkę od dopełnienia i okolicznika, – rozpoznaje związki rzędu i przynależności, – sporządza wykres zdania pojedynczego, – stosuje zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte w różnych formach wypowiedzi, – stosuje zasadę kolejności wyrazów w zdaniu pojedynczym, – wyjaśnia, czym się różni zdanie pojedyncze od zdania złożonego,	– odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników, – stopniuje bezbłędnie przysłówki i przymiotniki w sposób regularny i nieregularny, – poprawnie stosuje zdanie i równoważnik zdania w swoich wypowiedziach, – określa funkcje składniowe części zdania, – tworzy poprawnie związki wyrazowe w zdaniach, – dokonuje poprawnie rozbioru logicznego zdania, – stosuje poprawny szyk zdania, – tworzy poprawnie różne rodzaje zdań, – stosuje poprawnie w swoich wypowiedziach zdania pojedyncze i złożone, – przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, – zapisuje poprawnie wyrazy z trudnością ortograficzną, – stosuje dwukropek i myślnik w dialogu,
--	--	--	--	---

	– odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, – odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego, – zna zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż, h, ch i pisowni partykuły <i>nie</i> z czasownikami.	– stosuje zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż, h, ch oraz partykuły <i>nie</i> z czasownikami, – oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym, – stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez siebie tekstach.	– zapisuje poprawnie wyrazy w zakresie wprowadzonych zasad ortograficznych, – określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego.	– korzysta samodzielnie i sprawnie ze słownika ortograficznego, – redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.
--	--	--	--	---

Tworzenie wypowiedzi

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
UCZEŃ:				
– rozpoznaje notatkę wśród innych form wypowiedzi, – rozpoznaje dialog, – dostrzega interpunkcję w zapisie dialogu, – wie, co zawiera opis postaci, miejsca, krajobrazu i obrazu, – podejmuje próbę tworzenia opisu postaci, miejsca, – zna pojęcie akapitu, – zna pojęcie argumentu, – wie, co to jest plan wydarzeń, – wie, czym się różni plan ramowy od planu szczegółowego,	– zna cechy notatki, – rozpoznaje dialog, – zna zasady zapisywania dialogu, – gromadzi słownictwo do opisu postaci, miejsca, obrazu, – tworzy plan opisu postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu, – wie, co to jest akapit, – wie, co to jest argument, – wie, jak jest zbudowany argument, – wie, jak tworzyć plan wydarzeń,	- spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: – zapisuje dialog, – tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu na podstawie planu, – wyjaśnia, co to jest akapit, – podaje przykłady argumentu, – tworzy plan ramowy, – wskazuje wymagane informacje w zaproszeniu i ogłoszeniu, – omawia elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia,	– tworzy różne rodzaje notatek, – tworzy dialog, – porządkuje słownictwo do opisu postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu, – tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu, – stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity, – stosuje argumenty w swoich wypowiedziach, – omawia budowę argumentu, – tworzy plan szczegółowy, – układa życzenia,	- tworzy według własnego pomysłu funkcjonalną notatkę, w tym interaktywną, – stosuje poprawną interpunkcję w zapisie dialogu, – samodzielnie tworzy bogaty treściowo opis postaci, miejsca, krajobrazu, obrazu o właściwej kompozycji i układzie graficznym, – podejmuje próbę uzasadniania argumentu, – tworzy plan w jednolitej formie: zdania lub równoważniki zdań,

– wie, jaką formą wypowiedzi są życzenia, – podejmuje próbę napisania życzeń, – wie, jak wygląda zaproszenie i ogłoszenie, – rozpoznaje elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – zna list, opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym z dialogiem, i charakterystykę jako formy wypowiedzi, – wie, kim są nadawca i adresat, – zna zwroty do adresata, – zna współczesne formy komunikatów, takie jak np. e-mail, SMS.	– odróżnia plan ramowy od planu szczegółowego, – wie, czym cechują się życzenia, – rozpoznaje zaproszenie i ogłoszenie wśród innych form wypowiedzi, – zna elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, – zna elementy listu, – odróżnia nadawcę i adresata, – zna zasady pisowni w zwrotach do adresata, – pisze list prywatny, – tworzy plan opowiadania odtwórczego i twórczego, w tym z dialogiem, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, dialog, – rozróżnia współczesne formy komunikatów, takie jak np. e-mail, SMS.	– wypowiada się na temat cech listu jako formy wypowiedzi, – podaje przykłady nadawcy i adresata, – omawia zasady pisowni w zwrotach do adresata, – pisze rozwinięty list prywatny, – selekcjonuje informacje, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list, opowiadanie odtwórcze i twórcze, – posługuje się współczesnymi formami komunikatów, takich jak np. e-mail, SMS.	– tworzy zaproszenie i ogłoszenie z dwoma argumentami, – pisze wypowiedź w formie listu i opowiadania z dialogiem o właściwej kompozycji i układzie graficznym, – stosuje akapity, – tworzy współczesne formy komunikatów, zachowując zasady etykiety językowej, – stosuje wiedzę o języku w tworzonych przez siebie formach wypowiedzi.	– tworzy życzenia i zaproszenie w formie oficjalnej i nieoficjalnej, – tworzy urozmaicone pod względem stylu opowiadanie odtwórcze i twórcze, w tym z dialogiem, – rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.
--	--	--	--	---